

Povinnost podat průběžné oznámení a omezení činnosti veřejných funkcionářů dle zákona o střetu zájmů

21.5.2024 - Ivona Mottlová, František Vaník | Svaz měst a obcí České republiky

Kdo je veřejným funkcionářem z obecních politiků?

Výčet na obecní úrovni

Oznámení o činnostech, majetku a příjmech a závazcích

Základem těchto oznámení je tzv. Průběžné oznámení, které musí veřejný funkcionář opakovaně podávat po celou dobu výkonu své funkce. Povinnost podat průběžné oznámení se vztahuje i na případy, kdy veřejný funkcionář v uvedeném období nevykonával žádné činnosti, nenabyl žádný majetek, nezískal žádné příjmy, ani neměl závazky, na něž dopadá oznamovací povinnost.

Za jaké období

Oznámení se vždy podává zpětně a to k 30. červnu následujícího roku. Vykonával-li tedy veřejný funkcionář funkci po celý kalendářní rok 2023, pak období, za které oznámení činí je od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 a to nejpozději do 30. 6. 2024; vykonával-li veřejný funkcionář funkci pouze část kalendářního roku 2023, pak období, za které oznámení činí je od data zahájení výkonu funkce do 31. 12. 2022.

Co se oznamuje

V průběžném oznámení uvádí veřejný funkcionář pouze ty skutečnosti, které nastaly v období, za které oznámení podává.

Jak se oznámení podává

Oznámení je možné učinit pouze elektronicky prostřednictvím Centrálního registru oznámení (zde), nebo datovou zprávou (s použitím funkce Centrálního registru oznámení Export do PDF) na ID datové schránky: **kq4aawz**. Akceptovat lze však pouze podání z datové schránky veřejného funkcionáře, nikoli z jiné datové schránky (např. organizace, ve které působí). Centrální registr oznámení je dostupný na webových stránkách ministerstva spravedlnosti. Registr veřejnému funkcionáři nabídne a zobrazí druh oznámení, které má aktuálně podat, a to za předpokladu, že učinil všechna oznámení za předchozí období výkonu funkce/funkcí. V opačném případě je možné změnit druh oznámení a formulář dále libovolně editovat.

Přihlašovací údaje obdrželi veřejní funkcionáři od podpůrného orgánu, kterým je v případě obcí obecní úřad (myšleno také úřad městysu, městský úřad, magistrát statutárního města nebo magistrát územně členěného statutárního města), úřad městského obvodu nebo úřad městské části při zápisu veřejného funkcionáře do CRO při vzniku funkce.

Veškeré informace jsou dostupné na stránkách Ministerstva spravedlnosti ZDE.

Riziko

Nepodání průběžného oznámení ve stanovené lhůtě, tj. do 30. června, může naplnit skutkovou

podstatu přestupku uvedenou v § 23 odst. 1 písm. f) zákona o střetu zájmů. Stejně tak podání oznámení neúplného, zjevně nepřesného nebo obsahujícího nepravdivé údaje může naplnit skutkovou podstatu přestupku uvedenou v § 23 odst. 1 písm. e) zákona o střetu zájmů. Za tyto přestupky lze uložit pokutu od 1 000 Kč do 50 000 Kč.

Metodika Ministerstva spravedlnosti je ke stažení níže.

Omezení činnosti veřejných činitelů (a osob s nimi spojených)

Dále mají někteří veřejní funkcionáři omezený okruh činností, které mohou v souběhu se svou funkcí vykonávat.

První oblastí je úplné omezení hospodářských činností veřejných funkcionářů v oběžném okruhu – tedy zákaz podnikání, zákaz účasti v a na podnikající právnické osobě a zákaz vstoupit do jiného pracovního nebo podobného poměru. Toto omezení pro veřejné funkcionáře částečně přetrvává také po opuštění funkce, kdy se veřejný funkcionář nesmí účastnit či vstoupit do pracovního poměru s osobu, která uzavřela smlouvu s veřejným subjektem, o které veřejný funkcionář rozhodoval, toto omezení trvá po dobu jednoho roku. Tento zákaz se ovšem nevztahuje na žádného funkcionáře územních celků.

V rámci politické diskuse se ovšem u nás vyvinula také velice široká druhá oblast, a to omezení účasti veřejných činitelů na fungování médií. Velká skupina veřejných činitelů (včetně veřejných činitelů územních samosprávy) tak nesmí – být provozovatelem vysílání či vydavatelem periodického tisku a ani se podílet v a na právnických osobách které jimi jsou.

Nakonec pak ještě uvedu jistou podkategorii, která je podstatná pro veřejné činitele územních samospráv, a to v případě jejich pověření k do funkce člena orgánu právnické osoby. V rámci této funkce veřejnému činiteli nesmí náležet žádná odměna, podíl na zisku právnické osoby a ani žádné podobné plnění. Výjimku zde mají platby na pojištění odpovědnosti funkcionáře nebo plnění přijatá v rámci běžného jednání orgánu právnické osoby, avšak maximálně do výše 10.000 Kč za rok.

Pokuty za porušení omezení činnosti se pohybují mezi 1.000 Kč až 250.000 Kč pro samotného veřejného funkcionáře, ovšem u zákazu účasti na fungování médií také se sekundárním dopadem na právnické osoby, v rámci kterých k porušení zákazu došlo, a to pokutou pro danou osobu až do výše 3 % jejích aktiv nebo do 250.000 Kč.

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/povinnost-podat-prubezne-oznameni-a-omezeni-cinnosti-verejnych-funkcionaru-dle-zakona-o-stretu-zajmu>